

Firmaperforaties en motorfietsen (deel 1)

Door: Nico Helling, secretaris Motor Filatelisten Nederland (MFN);
uit: Perfinpost nr. 134, november 2020*

Zegels met motorfietsafbeeldingen dat is wat we verzamelen. Liefst nog afbeeldingen van onze eigen motorfiets. Soms wagen we een uitstap naar brieven met stempels. Zelfs boekjes met motorfietsen op de kaft of kaarten met ingedrukte zegels, postwaardestukken, nemen we op in de verzameling. Maar zegels met gaatjes !!!!!!!!!!!

Hiernaast de oproep van Hans de Kloet, als redacteur, in Nieuwsbrief nr. 10 van de MFN, dec. 1989.

Ons verzamelgebied kent ook verschillende bijzaken, zoals scooters en driewielers. Een andere is firmaperforaties, beter bekend onder de Engelse noemer „perfins“. Over dit onderdeel had schrijver dezes een aantal artikelen willen wijden. Na een briefwisseling tussen Hans en Perfin Club Ned. bleek dat er weinig zegels zijn tot het thema motoren, althans in Nederland. Mogelijkerwijs is er op dit onderdeel meer uit het buitenland te halen - iets om uit te pluizen - indien mogelijk.

Enkele jaren later komt in Nieuwsbrief nummer 23 een kort antwoord op deze vraag. Na een korte introductie wat Perfins zijn passeren enkele perforaties, waaronder die van Eysink en Wanderer, de revue.

In motief verzamelingen op tentoonstellingen is het gebruikelijk dat er perfins getoond worden. Zelf heb ik in mijn verzameling ‘De motorfiets, nostalgie en gebruik’ ook enkele van die gaatjeszegels opgenomen. Nieuwsgierig geworden wat er voor perfins zijn met betrekking tot ons thema de motorfiets ben ik enkele keren naar de bondsbibliotheek geweest en heb daar diverse boeken en catalogi doorgespit. En het verbaasde me hoeveel er te vinden was.

(Het algemene deel over wat perfins zijn is hier weggelaten, red.)

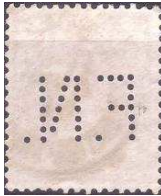
Er zijn in de loop der tijden duizenden verschillende perfins gemaakt en in vrijwel alle landen ter wereld gebruikt. Ons helaas veel te vroeg ontvallen MFN-lid Harrie Rutgers heeft in het verleden met succes deelgenomen aan tentoonstellingen met zijn verzameling Cubaanse perfins. Daar zaten geen exemplaren van motorfiets gerelateerde exemplaren tussen.

Hoeveel er dan wel zijn? Ik weet het niet maar na de eerste aanzet van Hans in Nieuwsbrief 23 wil ik toch het resultaat van mijn zoektocht hieronder weergeven. Eerst de perfins van motorfietsfabrieken, op landvolgorde, en daarna perfins van banden etc.

(Perforatie, Onderneming, (periode gebruik van de perfin)

Motorfietsfabrieken

België

F.N. Fabrique National d'Armes de Guerre, Luik. Heeft behalve 'n perfin met 34 gaten (totaal) ook perfins gebruikt met 30 en 33 gaten.

34 gaten

30 gaten

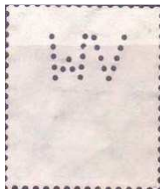
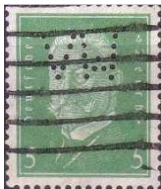
33 gaten

Duitsland

KSH Knopf Sohne, Halberstadt (1923-1941). Handelsmaatschappij met diverse artikelen waaronder die voor auto's en motorrijders.

VW Victoria-Werke, Nürnberg (1923-1937). Oppericht als fietsfabriek in 1901 gestart met de productie van motorfietsen.

Tijdens 't gebruik van de perforator willen wel eens pennen afbreken waardoor incomplete perfins ontstaan zoals te zien onder aan de V bij deze afbeelding.

Type 1

WW Wanderer-Werke, Chemnitz (1913-1927).

Gestart als 'Chemnitzer Velociped-Depôt' begint de bouw van motorfietsen in 1902.

Type 2

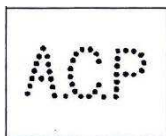
Perfin type 1 is gebruikt van 1913 tot en met 1924 en daarna van 1925 tot 1927 type 2.

Z Zündapp, Nürnberg (1923-1927). Opgericht als Zünder und Apparatenbau GmbH wordt in de periode dat de perfin in gebruik is de K249 geproduceerd.

Frankrijk

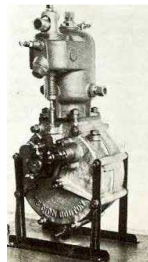

A.C.P. SA Automobiles et Cycles Peugeot, Parijs (1921 -1926). Tijdens de jaren 20 wordt de fiets en motorfiets afdeling gescheiden van de automobiles.

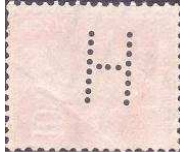
D.B. De Dion Bouton, Parijs (1907-1938)

Hoewel de productie van de driewieler al in 1905 gestopt is, levert de fabriek nog tientallen jaren het befaamde motorblokje aan diverse motorfietsfabrikanten.

G Cycles et motocycles 'Alcyon',
Parijs (motormerken Alcyon,
Olympique en later Diamant).

H Cycle la Francaise Marque Diamant,
Parijs (1914-1927). Waarschijnlijk gestart in
1902 met bouw van motorfietsen. In 1923
overgenomen door Alcyon.

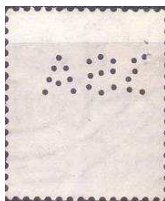
M.G Monet et Goyon, Macon
(1930-1935).
Vanaf 1917 tot en met 1957 motorfietsen
gebouwd.

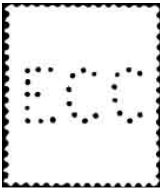
T&C. Terrot et Cie,
Dijon (1902-1911).
Hoewel de productie
van Terrot, gestart in
1901, doorloopt tot
1960 is in 1911
gestopt met de perfin's.

Groot Brittannië

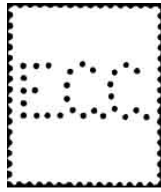
BSA Birmingham Small Arms, Birmingham
(1930-1939). Beïnvloed door de Krim oorlog
opgericht om machine geweren te gaan
produceren. In 1903 gestart met motorfietsen.

type 1

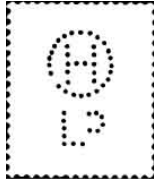
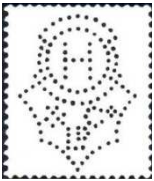
type 2

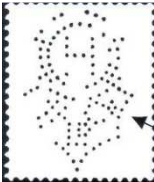
type 3

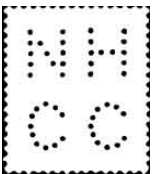
ECC Enfield Cycle Co, Enfield (1895-1939). Begonnen met maken van naalden en vishaken wordt in 1898, na overname door Eadie, de fietsafdeling in Enfield gestart. Hier worden ook de motorfietsen gemaakt. In de loop der tijd zijn drie verschillende perfin gebruikt. Type 1 van 1898 tot 1935. Type 2 van 1905 tot en met 1915 en type 3 van 1915 tot en met 1935. In tegenstelling tot de motorfietsen zijn de perfin erg slecht uitgevoerd.

HL Humber & Co, Coventry (1890-1904). Gestart in Sheffield dan via Wolverhampton naar Coventry. Na faillissement in 1900 verder onder de naam Humber Ltd.

De eerste perfin is afspiegeling van frameplaatje. Gebruikt van 1890 tot 1895 is het met 130 gaatjes de grootst bekende perfin. De tweede is gebruikt van 1902 tot en met 1904. Met zoveel pennen is kans op afbreken groot.

NHCC New Hudson Cycle Co, Birmingham (1896-1936). Opgericht als Hudson, Edmonds & Co volgde in 1898 een naamswijziging en in 1902 de eerste motorfiets. Geen succes en pas in 1910 vervolg totdat in 1932 opnieuw, definitief gestopt wordt.

RCCo Raleigh Cycle Co, Nottingham (1918-1925). In Raleigh street Nottingham werd de fietsfabriek opgericht en in 1899 gestart met motorfietsen. De tweede perfin is uit 1925 waar de eerste C dicht gemaakt is.

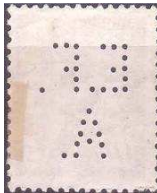
REX Rex Motor (Manufacturing) Company, Coventry (1905-1910). Voornoemde en Motor Car en Motor Cycle Makers werd opgericht in 1902. Vanaf 1903 concentreerde Rex zich op gemotoriseerde fietsen. In 1911, na stoppen met perfin, was de focus op motorfietsen.

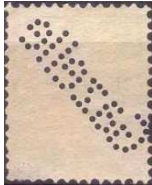
Nederland

E.A.K.R. Ernst August Kestein Rotterdam, Rotterdam ( ). In zijn bestaan heeft Kestein maar een heel korte periode, 1935-1936, motorfietsen geproduceerd. Duidelijk datumstempel op de zegel geeft aan of deze in goede periode valt.

EFA Eysink Fabrieken Amersfoort, Amersfoort (1925-1944). Gestart in 1901 met de bouw van motorfietsen heeft de fabriek het uitgehouden tot de eerste oliecrisis in 1956.

Gazelle Gazelle Rijwielfabriek, voorheen Arentsen & Kolling, Dieren (1920-1928). De door Willem Kolling opgerichte fabriek heeft als enige motorfabrikant een diagonale perfin gebruikt.

S&ZR Stokvis & Zonen Rotterdam, Rotterdam ( ).

Rotterdamse handelsmaatschappij vooral bekend als de importeur van de Puch bromfietsen in de jaren 60 en 70. Maar ook producent, in licentie, van de Solex en Nederlandse bromfietsmerken als Amstel en Rap. Stokvis had diverse verkoopkantoren zoals in Amsterdam en Groningen die ook – eigen - perfiens gebruikten.

Rotterdam

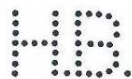

Groningen

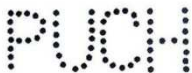
Amsterdam

Oostenrijk

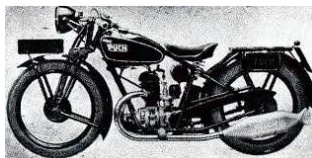

H.B. Bock & Hollender, Wenen ( ).

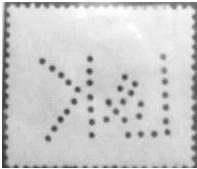
Opggericht in 1898 voor maken van auto's, Van 1905 tot 1911 zijn er ook motorfietsen geproduceerd. Na overname door WAM in 1911 gestopt met bouwen van motorfietsen.

PUCH Puch Werke AG, Graz. In 1899 opgericht door Janez Puh (Johann Puch) eerst met fietsfabriek Styria en in 1901 een nieuwe fabriek voor de motorfietsen.

Tsjechoslowakije

L&K Laurin & Klement, Mlade Boleslav, Bohemen, vroeger Oostenrijk-Hongarije nu Tjechie. In 1899 gestart met bouwen van motorfietsen maar al in 1908 overgeschakeld naar 4-wielers. Niet onwaarschijnlijk dat er mondjesmaat nog wel motorfietsen gemaakt zijn.

Zweden

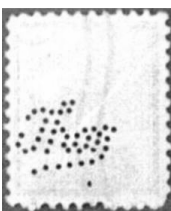

NV Nymans Verkstäder, Uppsala ( ). Opgericht door anders Nymans in 1873 begon in 1903 met gemotoriseerde fietsen en in 1926 met motorfietsen, de NV Model 249. Eerst ge- bouwd door Svensk Motorindu in Örkelljunga en vanaf 1927 door NV zelf.

USA

MM American Motor Co, Brocton Mass

Thor Thor Moto Cycle and Bicycle company, In 1903 werd door Aurora de bovengenoemde fabriek opgericht om een door Henderson ontworpen motorfiets te gaan bouwen

* Met dank aan Pieter Gommans voor de bemiddeling met de auteur.

Wordt vervolgd met een verhaal over perfiens van bandenfabrieken.